

Beskrivning av kärnkompetensen för kantorer

KYRKOSTYRELSEN[†]

Kärnkompetens- beskrivningar för kyrkliga yrken

Kärnkompetensbeskrivningarna beskriver kompetensen för hela yrkeskåren, inte den individuella kompetensen. Beskrivningarna av kärnkompetensen är därför heltäckande och omfattande.

Kärnkompetensen i kyrkans yrken och specialuppgifter består av både en yrkesmässig kärnkompetens och en kärnkompetens som är gemensam för kyrkliga yrken.

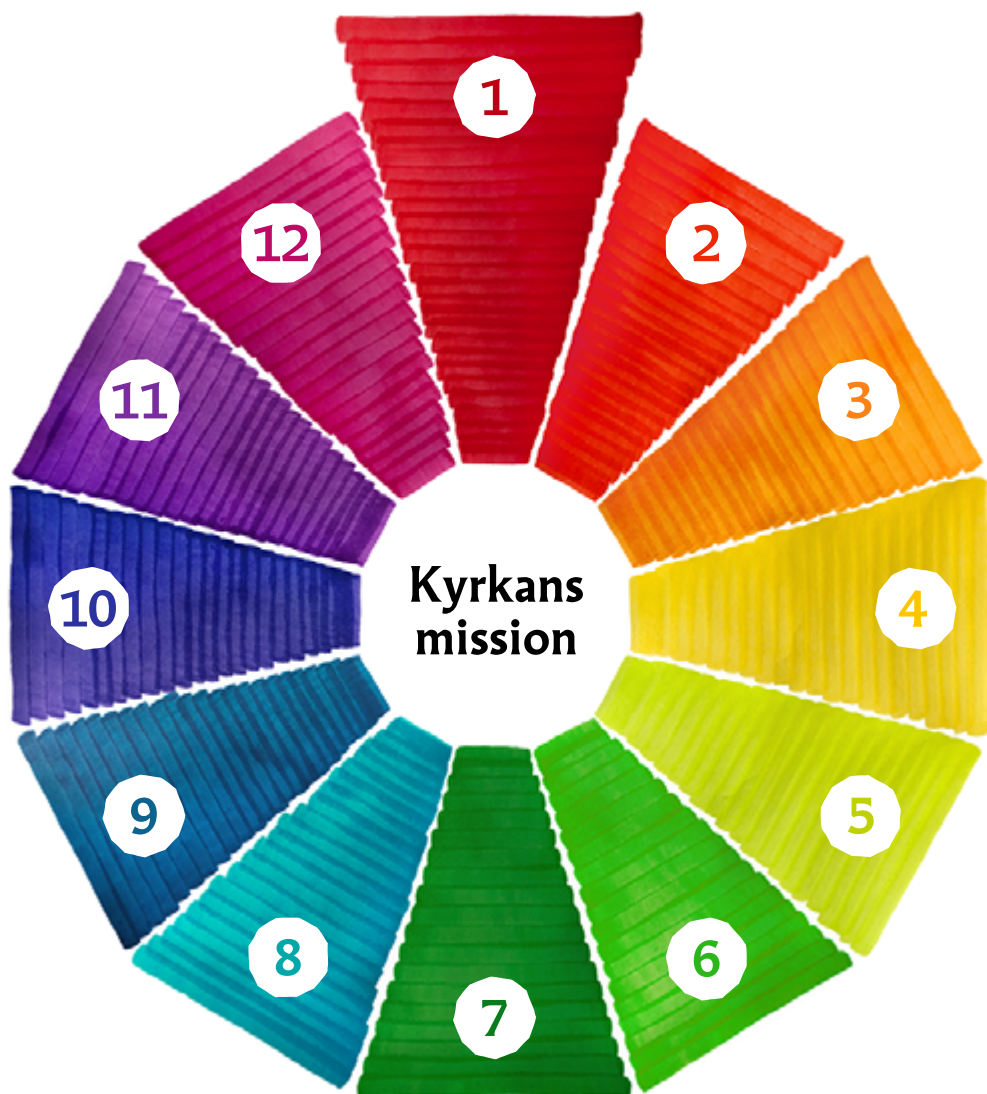
Den innehållsmässiga utgångspunkten för kärnkompetensbeskrivningarna är kyrkans uppdrag.* Uppdraget utgör grunden och utgångspunkten för kyrkans arbete, och de olika kyrkliga uppgifterna bygger i sin tur sitt innehåll och sin grund på detta.

Beskrivningarna öppnas när du klickar på yrket/specialuppgiften eller på färgsymbolen i cirkeln. I början av varje beskrivning ser du de klickbara textrubrikerna.

Biskopsmötet godkände kärnkompetensbeskrivningen för präster 18.5.2020 och kyrkostyrelsens plenum de övriga kärnkompetensbeskrivningarna 21.4.2020. Webbplatsen har producerats av Kyrkostyrelsen.

* Det centrala för kärnkompetensen i kyrkliga yrken och specialuppgifter är kyrkans uppdrag (Missio Dei). Det här uppdraget utför kyrkan på ett helhetsbetonat sätt: genom att möta, kalla och tjäna människor samt föra fram det goda budskapet.

1	Gemensam kärnkompetens	7	Tjänsteinnehavare inom diakonin
2	Barnledare	8	Ledare för missions- och internationellt arbete
3	Ledare inom småbarnspedagogiken	9	Ungdomsarbetsledare
4	Familjerådgivare	10	Sjukhuspräst
5	Skol- och studentarbetare	11	Präst
6	Anställda inom omsorgs- och teckenspråksarbetet	12	Kantor

Bakgrund

I detta dokument beskrivs den kärnkompetens som är kännetecknande för kantorer inom Evangelisk-lutherska kyrkan i Finland under hela karriären. Alla kantorer har inte samma kompetens, eftersom den personliga kompetensen är individuell beroende på kantorns utbildning, arbetsuppgifter, verksamhetsmiljö och arbetsmål. Kärnkompetensen består av kunskaper, färdigheter och förmågor som utnyttjas, tillämpas och utvecklas i arbetets yrkesmässiga kontexter.

Om kärnkompetensens begrepp

För att beskriva kärnkompetensen används termerna kompetens, färdighet och yrkesmässig förmåga. Kompetensen är det mest omfattande av dessa begrepp och innebär att man behärskar, tillämpar, utnyttjar och utvecklar kunskap och färdigheter samt är medveten om känslor och attityder.

Färdigheten beskriver hur kompetensen tar sig uttryck i praktiken. Ett exempel på färdigheter är självregleringsfärdigheter som möjliggör medvetet och situationsbaserat handlande.

Yrkesmässig förmåga innebär en generaliserad uppfattning om de egenskaper, attityder och den skicklighet som behövs i yrket och som förutsätts för att kompetensen ska bildas och som möjliggör kompetensutveckling. Dessutom behövs förmåga till självreflektion som gör att tjänsteinnehavaren kan bedöma sitt eget handlande. Till självreflektion hör till exempel att vara medveten om sina egna attityder, uppfattningar eller åsikter.

Kärnkompetensen utvecklas i utbildningen som leder till examen samt i arbetslivet och fortbildningen. Beskrivningen av kärnkompetensen används till exempel

- under studietiden när den egna yrkesidentiteten och en helhetsbild av yrket bildas
- under karriären till exempel som en spegel för yrkesidentiteten och den egna utvecklingen samt i chefsarbetet som en del av utvecklingssamtalen, kompetensutvecklingen och rekryteringen
- när kyrkans yrken presenteras bland annat i nätverkssamarbetet
- när utbildningen utvecklas.

Kantorstjänsten och kyrkan som en andlig gemenskap

Med kantorstjänst avses de tjänster i församlingar eller kyrkliga samfälligheter som fastställts i kyrkoordningen och för vilka Kyrkostyrelsen beslutar om de examina som krävs. De examina som krävs ger den omfattande kompetens som behövs för olika kantorstjänster och uppgifter.

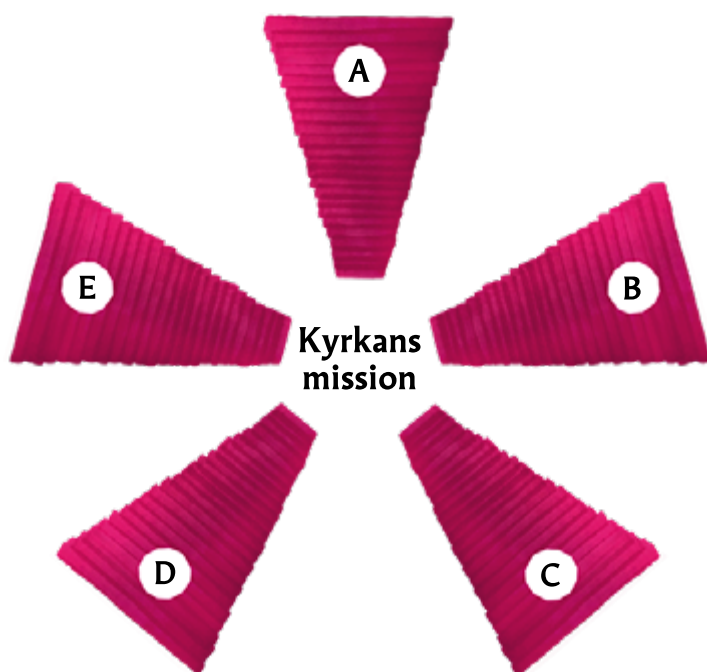
Till kantorns kärnkompetens hör att vara medveten om kyrkans grundläggande uppgift och andlighetens betydelse. Kyrkans uppgift utgör grunden och utgångspunkten för kyrkans arbete. Även kantorstjänsten får sitt innehåll och motiveras av kyrkans uppgift. Med kyrkans uppgift avses Guds arbete i vår värld. Kyrkan förverkligar uppgiften genom att möta, kalla, tjäna och förmedla glädjebudskapet. Kyrkan är enligt sin andliga grundläggande uppgift en värdegemenskap. I kärnan finns tron på Gud, kärleken till nästan och ansvaret gentemot skapelsen.

Musiken och utförandet av den reflekterar å ena sidan detta och är å andra sidan ett redskap för växelverkan med dem. Till kantorns uppgifter hör utifrån den musikaliska utbildningen och kantorns eget musikerskap att tjäna församlingen, undervisa enligt kyrkans bekännelse, handleda samt behandla andliga frågor särskilt med musiken som metod.

Relationen till Gud och en stark musikalisk kompetens är för kantorn både en kraftkälla och en förutsättning för arbetets trovärdighet. Då kantorn värnar om sitt eget musikerskap och fördjupar sitt andliga liv klarar han eller hon bättre av de olika krav som arbetet ställer. Att läsa Bibeln, be och delta i församlingens gemensamma mässor är exempel på viktiga inslag i kantorns arbete och för att fördjupa den personliga tron.

Kärnkompetensen för kantorer

Kärnkompetensen för en kantor består av kantorns yrkesmässiga kärnkompetens och den kärnkompetens som är gemensam för kyrkliga yrken. Den yrkesmässiga kärnkompetensen beskriver kärnan i yrket som skiljer det från andra yrken. Delområdena är teologisk kompetens och värdekompetens, interaktionskompetens, kompetens i verksamhetsmiljö och gemenskap, arbetslivs- och utvecklingskompetens samt uppgiftskompetens för kantorer.

- A) Teologisk kompetens och värdekompetens
- B) Uppgiftskompetens för kantorer
- C) Interaktionskompetens
- D) Kompetens i verksamhetsmiljö och gemenskap
- E) Arbetslivs- och utvecklingskompetens

I uppgiftskompetensen för kantorer beskrivs den särskilda kompetensen som profilerar yrket. Uppgiftskompetens samt teologisk kompetens och värdekompetens representerar den kärnkompetens som är kännetecknande särskilt för kantoryrket.

Den gemensamma kärnkompetensen i kyrkans yrken förenar kyrkans olika yrken och beskriver den kompetens som behövs särskilt i det andliga arbetet. Interaktionskompetens, kompetens i verksamhetsmiljö och gemenskap samt arbetslivs- och utvecklingskompetens är viktiga i kantoryrket. Innehållet i dem är till många delar gemensamt med andra kyrkliga yrken. Även då är kantorns perspektiv musiken och att skapa musik ensam eller tillsammans med andra.

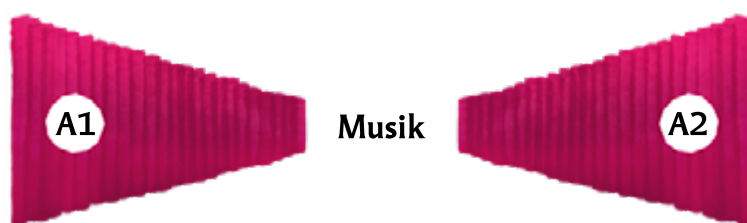
Yrkesmässig kärnkompetens för kantorer

A) Teologisk kompetens och värdekompetens

I sitt arbete behöver kantorn teologisk kompetens i synnerhet för att sköta musiken och liturgin. Utöver detta behöver han eller hon kunskap om kyrkans lära och Bibeln. Examina som ger behörighet för kantorstjänsten utgör grunden för denna kompetens.

Den föränderliga verksamhetsmiljön förutsätter emellertid att den teologiska kompetensen ständigt fördjupas så att kantorn kan utnyttja och tillämpa olika slags musikmaterial i gudstjänstlivet och församlingens övriga verksamhet och samtidigt ansluta sig till kyrkans långa tradition. Detta förutsätter både studier på egen hand och deltagande till exempel i fortbildning som ordnas av kyrkan.

Kantorn förbinder sig att i sitt arbete handla i enlighet med kyrkans värderingar. I praktiken syns detta i förmågan att sätta sig in i medmänniskans situation, identifiera livets mångfald i arbetssituationerna, beakta hållbar utveckling i olika val samt i olika etiska lösningar.

- A1) Teologisk kompetens**
- A2) Värdekompetens**

A1) Teologisk kompetens förutsätter

- färdighet att förverkliga kyrkans tro, lära och etik i arbetet
- färdighet att förstå gudstjänstlivet ingående
- mångsidig teologisk kompetens (Bibeln, kyrkoåret, musikens och liturgins teologi, hymnologi) och mångsidigt utnyttjande av den
- färdighet att identifiera andra religioners och livsåskådningars särdrag i förhållande till den egna traditionen och förmåga att föra en respektfull dialog med dem
- färdighet att utnyttja internationellt och ekumeniskt musikmaterial i församlingens verksamhet.

A2) Värdekompetens förutsätter

- färdighet att arbeta enligt kyrkans värderingar
- färdighet att granska etiska frågor och delta i värdedebatten i det egna arbetet och i gemenskapen.

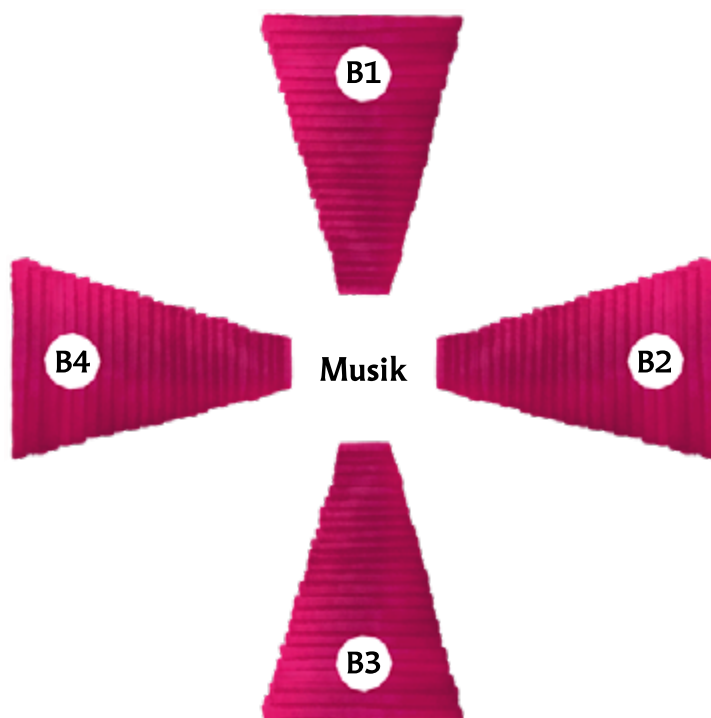
B) Uppgiftskompetens

Kantorn är en yrkesutbildad musiker som med sin egen musikaliska bildning, sitt musikerskap (sång, musikledning, musikfostran, spelande) och med alla sina gåvor förverkligar kyrkans uppgift och en djup insikt om den genom att tjäna församlingen vid olika tillställningar. Det är viktigt att kantorn behärskar både teorin och det praktiska genomförandet av musik, att skapa musik.

Till det viktiga uppgiftsområdet hör gudstjänsten, de kyrkliga förrättningarna och musikfostran. Kantorn deltar också i församlingens diakonala uppgift med musiken som redskap. Ett själavårdsmässigt arbetssätt i olika uppgifter och möten skapar förutsättningar för växelverkan och för att utföra den egna uppgiften.

Till kantorns arbete som expert inom musiken hör att leda och styra verksamheten i olika situationer och processer. Kantorn behöver förmåga och färdighet att tillämpa sitt eget kunnande i en föränderlig miljö. Genom att utnyttja sin kontextuellt sett mångsidiga musikaliska kompetens är kantorn med och bygger upp olika gemenskaper. Samtidigt hjälper kantorn människor att både hitta talanger och gåvor som de fått av Gud som skapelsegåva och stärker deras kompetens och färdigheter.

För att detta ska vara möjligt måste kantorn ta hand om och utveckla sitt eget musikerskap. Kantorn själv är ett instrument som måste tas hand om på samma sätt som församlingens övriga instrument.

B1) Mångsidig gudstjänstmusik

B2) Musikfostran

B3)Handledning och ledning av musikgrupper

B4) Skötsel av instrument

B1) Mångsidig planering och mångsidigt genomförande av gudstjänstmusiken i växelverkan med andra (anställda, församlingsmedlemmar, andra aktörer) förutsätter

- den musik- och sångbegåvning som behövs i uppgiften
- färdighet att leda och stödja församlingen genom att sjunga och spela
- självreflektion i förhållande till kvaliteten på den egna kompetensen och kompetensen som situationen kräver
- förmåga, färdighet och kompetens att utveckla det egna musikerskapet
- kunskap om gudstjänstmusik, goda insikter om traditionerna inom gudstjänstmusiken samt förmåga att planera och genomföra den tillsammans med andra
- färdighet att ingående och situationsanpassat utnyttja och tillämpa

Bibeln, psalmboken och annat musikmaterial, kyrkohandboken samt handböcker för gudstjänstlivet

- förmåga att utveckla församlingens gudstjänstliv
- färdighet att ansvara för musiken vid olika gudstjänster och kyrkliga förrättningar anpassat till innehållet, situationen och gruppen
- förmåga att förhålla sig öppet till olika musikaliska uttrycksformer och -stilar
- förmåga att tillägna sig väsentliga drag som är typiska för olika musikstilar.

B2) Musikfostran för församlingsmedlemmar i olika åldrar förutsätter

- färdighet att anpassa sig till särdragen i den musikaliska miljön i en viss situation och tillämpa (den musikaliska) kompetensen i enlighet med situationen
- färdighet att arrangera musik och tillämpa notbilden
- färdighet att identifiera utvecklingsstadierna och behoven hos personer i olika åldrar samt att beakta dessa i verksamheten
- färdighet att utnyttja musik i växelverkan med andra
- färdighet att nätverka med olika aktörer på orten.

B3) För att styra och leda körer och olika musikgrupper förutsätts

- färdighet att leda och organisera omfattande frivilliggrupper
- färdighet att organisera, leda och styra sång- och instrumentalgruppers verksamhet
- färdighet att välja repertoar samt att öva in och leda den
- färdighet att handleda personer i olika åldrar i frågor som gäller röstteknik
- färdighet att organisera olika musikevenemang
- färdighet att kommunicera och vilja att växelverka med andra.

B4) För att sköta instrument förutsätts

- färdighet att sköta och utveckla det egna musikskapet (röstvård, upprätthållande och utveckling av sång- och spelskickligheten; regelbunden praktik, utbildning)
- färdighet att sköta och utveckla körinstrumentet (utveckling av körens röstvård och tonbildning)

- kompetens i fråga om uppbyggnaden och funktionen/de funktionella egenskaperna hos församlingens viktigaste instrument (orgel, piano)
- förmåga att bedöma församlingens behov av instrument och instrumentens skick samt en uppfattning om instrumentens regelbundna behov av underhåll
- kunskap om elektroniska ljudanläggningar
- kunskap om akustiken i lokaler.

C) Interaktionskompetens

I interaktionssituationer använder kantorn även musik vid sidan om ord och icke-verbal kommunikation. Eftersom musiken också är ett budskap förutsätter kantorns arbete förståelse för hurdan musik som förutsätts i olika situationer. Kantorns arbete med människor, olika grupper och samfund förutsätter en förmåga att vara närvarande och en känsla för situationen, förmåga att läsa sociala situationer samt att förstå relationer mellan människor.

Som expert inom musik och musikskapare behöver kantorn färdighet att umgås med människor i olika åldrar och olika slags människor samt förmåga och färdighet att stödja deras starka sidor. Detta förutsätter en förmåga att visa andra människor empati. Kantorns yrkesskicklighet är att han eller hon utvecklar sin interaktionskompetens enligt kraven som arbetet ställer. Interaktionskompetensen beskrivs mer ingående i samband med den gemensamma kärnkompetensen för kyrkliga yrken.

D) Kompetens inom verksamhetsmiljö och gemenskap

Kantorn är medlem i sin egen arbetsgemenskap i församlingen som en del av den lokala verksamhetsmiljön. Dit hör olika organisationer, musikleäroanstalter, skolor, föreningar och musikgrupper. Via sina nätverk bygger kantorn både församlingsgemenskapen och den lokala gemenskapen i större omfattning.

I sitt arbete utnyttjar kantorn sin musikaliska expertis tillsammans med församlingsmedlemmarna. Detta förutsätter förutom interaktionskompetens även förmåga att tolka helheter, vilja att lära sig nytt och förmåga att inta en öppen attityd till omgivningen och växelverka med den. Kompetens i verksamhetsmiljö och gemenskap beskrivs mer ingående i samband med den gemensamma kärnkompetensen för kyrkliga yrken.

E) Arbetslivs- och utvecklingskompetens

Av en kantor förutsätts en förmåga till förändring och en förmåga att leva i förändring. Församlingens strategi ger arbetet en inriktning och betoning. Kantorn behöver förmåga att läsa omvärlden och analysera förändringar som sker i den samt färdighet att utveckla sin egen kompetens och församlingens arbete med beaktande av behoven i verksamhetsmiljön. Arbetslivs- och utvecklingskompetensen beskrivs mer ingående i samband med den gemensamma kärnkompetensen för kyrkliga yrken.

KYRKOSTYRELSEN[†]